

แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษา
ในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
Guidelines for Human Development toward ASEAN
Community of Educational Institutions in Amphoe Mueang,
Pattani Province

ณัฐรี หลักชัยกุล

Nat Luxchaigul

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Faculty of Humanities and Social Science

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkla University, Pattani Campus

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากจำนวนประชากรทั้งหมด 15,990 คน จำนวนตัวอย่างนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานีและวิทยาลัยชุมชนปัตตานีรวม 749 คน นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูลและโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำนวน 358 คนและนักเรียนในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี จำนวน 203 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,310 คน เก็บรวบรวมข้อมูล

ด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) นักศึกษาปริญญาตรี มัธยมศึกษาและประถมศึกษาที่มีอายุเฉลี่ย 23, 16.5 และ 11.5 ปีตามลำดับ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด จำนวน 786 คน (ร้อยละ 60.0) นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า 1) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15, S.D. = 0.48$) มีความพร้อมมากที่สุดในวิธีการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน หรือพัฒนามนุษย์ ($\bar{X} = 3.21, S.D. = 0.60$ เท่ากัน) 2) การพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ควรจัดการสอนเป็นภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้ง่าย ทันสมัย หลากหลายและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน พัฒนาห้องสมุดให้ทันสมัยและมีคุณภาพ และ 3) แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่ 1) ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศให้ง่าย ทันสมัยและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) พัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพและพอเพียง 3) พัฒนابรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงามและเป็นธรรมชาติ 4) มีคุณธรรมจริยธรรม มนุษย์สัมพันธ์ พัฒนาค้นคว้า ให้มีความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมอาเซียน และ 5) ส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมุ่งเน้นการแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์

คำสำคัญ: การพัฒนามนุษย์ ความพร้อมในการจัดการศึกษา ประชาคมอาเซียน สถาบันการศึกษา จังหวัดปัตตานี

Abstract

This research has objectives to 1) to survey students' opinion relating to readiness of education management of educational institutions in Amphoe Mueang Pattani toward ASEAN Community 2) to compare students' opinion about learner development of educational institutions in Amphoe Mueang Pattani toward ASEAN Community and 3) to propose guidelines for human development of educational institutions in Amphoe Mueang Pattani toward ASEAN Community. The research is qualitative; using a simple random sampling of population 15,990 students with the Prince of Songkla University (PSU), Pattani Community College (PCC), and Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU), Pattani Buddhist College are totally 749. The secondary school of Dechapattayanukun and Benjamarachutit Pattani of students are totally 358. The elementary school of Anuban Pattani of students is totally 203; these sampling groups totally are 1,310 students were collected by questionnaires and were descriptive statistics, such as frequency, percentage, average, and standard deviation.

The results showed that the majority of respondents were female, 908 students. (of 69.31 %), the bachelor students an average age 23 years, the secondary students an average age of 16.5 years, and the elementary students average age 11.5 years. The mostly domiciled in Pattani of the 908 students (of 69.31 %), was mostly of Muslims of the 786 students. (of 60.0 %) Moreover, the results show 1) the readiness of education management toward ASEAN Community found that overall students of all education levels are seen with moderate ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.48) on the readiness of educational institutions in human development, and most are ready in teaching methods, learning management and learner development or human development. ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.60) 2) the learner development toward ASEAN Community should be taught

as a foreign language, especially English; should be improved the content of the courses with easy, modern, variety and consistency in everyday life; should be developed with modern and quality library, and 3) the guidelines for human development toward ASEAN Community including a) improving the content of the foreign language course to easier b) developing the library, all materials and equipment to modern, quality and sufficiency c) developing the condition and internal environment to clean and beauty d) have the ethics, self-development, take action and participate in ASEAN activities and e) promoting continuous on self-expression and creativity

Keywords: Human Development, Readiness of Education Management, ASEAN Community, Educational Institutions, Pattani Province

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมุ่งเน้นเรื่อง การพัฒนาคน ทรงทุ่มเทพระวรกายตรากตรำและมุ่งมั่นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ให้แก่พสกนิกร ไม่ว่าจะเชื้อชาติ ศาสนาใดหรืออยู่ห่างไกลสักเพียงใดก็ทรงมีเยื่อหุ้ม ทรงเข้าไปช่วยเหลือราษฎรทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การเกษตร การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (สำนักงาน คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2557) อีกทั้ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีแนวปฏิบัติที่ยึดถือ การดำเนินการพัฒนาเช่นเดียวกับพระราชบิดา กล่าวคือ ทรงยึดคนเป็นเป้าหมาย โดยทำให้คนเป็นคน พัฒนาหรือเป็นคนที่เจริญ มีความชำนาญในวิชาชีพเพื่อเลี้ยง ตัวเองและการดำรงชีวิตในสังคม เช่น รู้จักสิทธิหน้าที่ความเป็นพลเมือง รู้จักรักษา สุขภาพอนามัย เข้ากับคนและมีคุณธรรม (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2549)

มนุษย์ (Human Being) ถือเป็นหัวใจสำคัญและกลไกหลักของการพัฒนา ประเทศ การพัฒนามนุษย์ (Human Development) จึงเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรชุมชนในปัจจุบัน ที่ต่างต้องหันกลับมา ทบทวน และให้ความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์อย่างจริงจัง และถูกต้อง สถาบัน อุดมศึกษาเองก็เช่นเดียวกัน นอกจากมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพแล้ว ยังต้องเพิ่ม สมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพและรักษาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีคน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้วยการบูรณาการทรัพยากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อันจะนำมาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันและการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืน

ดังนั้น มนุษย์จะมีคุณภาพได้ต้องมีการเตรียมการและพัฒนามาตั้งแต่เยาว์วัย ใ้ได้รับการอบรมบ่มเพาะนิสัย จากครอบครัว มีสภาพทางสังคมที่ดีและระบบการศึกษา เมื่อเข้าสู่วัยทำงานเป็นปัจจัยการผลิตแล้วก็ต้องได้รับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง จนเป็นทรัพยากรการผลิตที่มีประสิทธิภาพขององค์กร (Productivity) และมีส่วนร่วม ในการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงาน คุณภาพสังคม รวมไปถึงการธำรงคุณธรรมต่างๆ เพื่อสร้างสันติสุขให้แก่ตนเอง และสังคม โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ การทำให้สังคมอยู่ดี กินดี มีคุณภาพนั่นเอง (ธงชัย สันติวงษ์, 2539)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (2550) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People Centered) ซึ่งในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2550 ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า เป็นการส่งเสริมให้คนมีทางเลือกในชีวิตมากขึ้น รวมทั้งมีเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ ย่อมต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้คนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และสามารถเข้าถึงเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มสมรรถนะของตนเอง ได้แก่ ความรู้ ทรัพยากร และกระมีส่วนร่วมในชุมชนหรือสังคม เป็นต้น

จากรายงานการพัฒนาคนมนุษย์ ประจำปี พ.ศ. 2556 ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) (2550) กล่าวถึง ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเป็นกลไกในการเปรียบเทียบจากอายุขัย การรู้หนังสือ การศึกษา มาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดมาตรฐานความเป็นอยู่และการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน จึงเป็นกระจุกสะท้อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแก้ไขและพัฒนาประเทศให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ดังนั้น การศึกษามีหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกำหนด ในกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียนทั้ง 3เสาหลัก (Three Pillars of ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community – APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเป็นโจทย์สำคัญที่สถาบันการศึกษาจะต้องขบคิดให้หลุดพ้นจากกรอบในเรื่องภาษาเพียงอย่างเดียว หากแต่รวมไปถึงเรื่องทักษะในการทำงาน ทักษะในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นซึ่งมีความสำคัญมาก นอกจากการอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกันแล้ว การต่อยอดไปถึงการค้าขายซึ่งกันและกัน หากขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องโอกาสในการขยายการพัฒนาจะทำได้ยาก อีกทั้งต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องกฎหมายที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน

โดยต้องมีการให้ความรู้เริ่มตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานหรืออาชีวศึกษาเพื่อเตรียมการสำหรับการทงานข้ามชาติจำนวนมากที่อาจเกิดปัญหาทางกฎหมายได้ภายในระยะเวลาไม่นานนัก ดังนั้น การศึกษาไทยจะต้องสร้างคนไทยและบัณฑิตไทยให้พร้อมที่จะปรับตัวและพร้อมที่จะต่อสู้ในเวทีของอาเซียนและเวทีของภูมิภาคไม่ว่าจะเป็น ASEAN+3 หรือ ASEAN+6 ได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

การบรรยายโดยนายวิวัฒน์ ศรีวิหค อธิบดีกรมอาเซียนและรองศาสตราจารย์ ดร. พินิติ รตะนานุกูล รองเลขาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา หสรูป ประเด็นที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระและรายละเอียดของกฎบัตรอาเซียน การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดในข้อตกลงเบื้องต้นให้ใช้เป็นภาษาอาเซียนให้แก่คนไทยในทุกระดับ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอย่างน้อย 1 ประเทศ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างทางวัฒนธรรมและลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของชาติในภูมิภาคที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านอื่นๆ เพื่อรองรับผลอันเนื่องมาจากความร่วมมือในเสาต่างๆ เมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

จากที่กล่าวมาเป็นการเตรียมการสร้างและพัฒนามนุษย์เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ขณะที่พระพุทธศาสนา กล่าวถึงเรื่องการพัฒนาคนหรือการพัฒนาคนมานานกว่า 2,500 ปี พระพรหมคุณาภรณ์ (2550) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า มนุษย์เป็นทรัพยากร เป็นทุนและเป็นแรงงาน จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตทางเศรษฐกิจ กล่าวคือทำอย่างไรจะให้ เป็นกำลังหรือทุนที่มีคุณภาพเพื่อสนองความต้องการของสังคมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น การมองมนุษย์เป็นทรัพยากรนั้น เป็นแนวคิดที่เสี่ยงเพราะถ้าเพลินไปก็เท่ากับเอามนุษย์เป็นทุนไปสนองความต้องการของสังคม สังคมกำลังต้องการกำลังคนด้านนี้ก็ให้มหาวิทยาลัยผลิตผู้สำเร็จวิชาชีพด้านนี้มาให้ ทั้งนี้การมองมนุษย์นั้นมองได้หลายอย่าง มนุษย์ต้องมีปัญญาที่จะทำการเปลี่ยนแปลงสังคมหรือแก้ไขปัญหา

ของสังคม จึงเป็นมนุษย์ที่ดี การพัฒนาคนจะต้องพัฒนาจนถึงขั้นเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ขึ้นไปอยู่เหนือกระแสสังคมได้

อริสตรอม พรหมมะ (ม.ป.ป.) เสนอแนะว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามนุษย์และการพัฒนาสังคม ส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และอื่น ๆ เป็นเพียงการปรับปรุงสภาพการณ์ เพื่อการพัฒนาคนและสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงไม่เหมือนกับการเปลี่ยนแปลงอุปทานด้านการเงิน (Money Supply) อัตราดอกเบี้ย อุปสงค์รวม (Aggregate Demand) นโยบายการเงิน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นกระบวนการพัฒนาที่ล่าช้า ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับทรัพยากรมนุษย์จึงต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระยะยาว การพัฒนาไม่ใช่สภาวะที่มีการสิ้นสุดแต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

หลักศาสนาอิสลาม กล่าวถึงคำสอนของศาสนาในการพัฒนาคนและชุมชน มัสลิน มาหะมะ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา กล่าวว่า ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามที่เรียกว่า มุสลิม คือผู้ที่ดำรงตนอยู่ในสันติ ความเข้าใจพื้นฐานของอิสลามคือ มนุษย์มีพระเจ้า องค์เดียวคือ อัลเลาะห์ สำหรับ เจ๊ะเหลิ๊ะ แยกพงศ์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กล่าวว่า หลักการศาสนาที่ประธานมาทั้งหมดเพื่อพัฒนามนุษย์ พัฒนาความคิด ความรู้ ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ความรู้ ความคิด และปัญญาของคนมีจำกัด พระเจ้าผู้รอบรู้ทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคตรู้ว่า อะไรเป็นคุณเป็นโทษต่อมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่พระองค์ทรงสร้างขึ้น กำหนดกรอบหรือหลักการกว้าง ๆ ไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ (คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติ, ออนไลน์)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2552) ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างหลากหลายหลายมาตรา การจัดการศึกษาถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เป็นจุดปรับเปลี่ยนที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ได้กำหนดไว้ชัดเจนในมาตรา 6 ว่า เพื่อให้ได้คนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการของมนุษย์ทุกด้านอันได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ซึ่งเป็นนัยของการพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้านนั่นเอง

ความสนใจในเรื่องคนและการให้การศึกษาแก่คนนั้นเป็นพื้นฐานหลักของการศึกษาเพื่อการพัฒนาคน ความพยายามทางการศึกษา คือ การสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ตามแบบต่างๆ ที่แต่ละสังคมต้องการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการอุดมศึกษาจึงเป็นความพยายามทางสังคมที่จะให้เด็กหรือเยาวชนและคนที่กำลังเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตาม ยอมรับแนวคิด ค่านิยมและพฤติกรรมของกลุ่มหรือสังคมซึ่งคนเหล่านั้นอาศัยอยู่ การศึกษาจำเป็นต้องจัดให้ผู้เรียนและผู้สอนมีอิสระ เสรีภาพ และความเป็นตัวของตัวเองสูง รวมทั้งส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยร่วมด้วย (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน, 2553)

การศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นการศึกษาที่มุ่งตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งรวมถึงการเรียนการสอนในระดับต้นโดยเป็นพื้นฐานให้แก่การเรียนรู้ที่สูงขึ้นต่อไป กล่าวได้ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานคือ การศึกษาที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนมีรากฐานที่แข็งแรง มั่นคง เพียงพอกับการดำรงชีวิตที่ดีในวันข้างหน้าและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีความสุข (ภาวิดา ธาตรีสุทธิ, 2556)

หากพิจารณามิติการศึกษาแบบองค์รวมกับการพัฒนามนุษย์ การอุดมศึกษาก็เช่นเดียวกันได้สร้างคุณค่าให้แก่บุคคลและสังคมอย่างมหาศาล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ปรากฏว่า รายได้ต่อปีของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงกว่าผู้สำเร็จมัธยมศึกษาประมาณ 17 เท่า ในขณะที่ผู้สำเร็จปริญญาโททางวิชาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร นักกฎหมาย และนักบัญชี ฯลฯ ได้รับรายได้ต่อปีสูงกว่าผู้สำเร็จมัธยมศึกษาว่า 3 เท่า การอุดมศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งอันนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ส่วนด้านสังคมนั้น การอุดมศึกษาสร้างประชาคมที่มีความรู้ความสามารถสูงและได้พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่จำเป็นแก่มนุษยชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

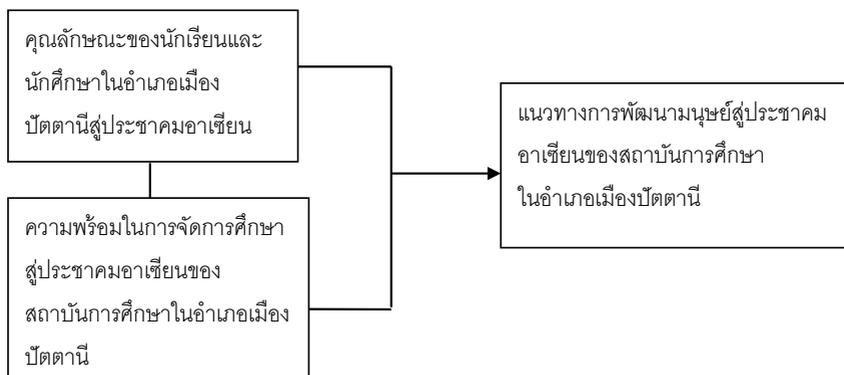
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) เสนอแนวทางการพัฒนาการอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องมองภาพรวมหลายมิติ ได้แก่ ทางสังคม ศาสนา ประวัติศาสตร์ การเมือง ระบบการศึกษาวิชาโลก และศาสนาแบบคู่ขนาน การแก้ปัญหาระยะสั้น กลางและยาว รวมถึงเป้าหมายศาสตร์และเป้าปฏิบัติ ในเบื้องต้นควรสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐ

และเอกชน วิทยาลัยชุมชนในพื้นที่ รวมถึงการระดมสรรพกำลังของสถาบันอุดมศึกษา
ในภาคใต้ 14 จังหวัดและทั้งประเทศ

ในลำดับต่อมา การพัฒนาอุดมศึกษาควรครอบคลุมทั้งการพัฒนาเด็ก เยาวชน
และนักศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรในพื้นที่ การสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน
อุดมศึกษาเองและนโยบายการอุดมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนหลังปี พ.ศ. 2558 อาทิ
ด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและนักศึกษา ต้องเร่งสร้างโอกาสด้านการศึกษาให้กับ
เยาวชนให้สามารถเรียนรู้วิชาที่เชื่อมต่อกับอาชีพ พัฒนาทักษะทางภาษาโดยเฉพาะ
ภาษาไทย ภาษาบาฮาซามาเลเซียภาษาอินโดนีเซียและภาษาอังกฤษ เป็นต้น รวมถึง
พัฒนาทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการเปลี่ยนแปลง
เพื่อเรียนรู้ร่วมด้วย

จากที่กล่าวมา แม้มีข้อมูลสนับสนุนความสำคัญของสถาบันการศึกษา
ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอุดมศึกษากับการพัฒนามนุษย์ด้านต่างๆ
ดังกล่าวแล้ว แต่ก็ยังขาดองค์ความรู้เพื่อเชื่อมโยงการศึกษาทั้งสองระดับกับการพัฒนา
มนุษย์ในรูปแบบการศึกษาวิจัย ดังนั้น บทความวิจัยนี้ มุ่งอธิบายแนวทางการพัฒนา
มนุษย์ด้านสังคมศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนาสังคมในประเด็นการศึกษาเพื่อการพัฒนา
มนุษย์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากที่มา ความสำคัญของการปัญหาและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
สามารถแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาต่อการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross Section Survey Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างเดือนกันยายน ถึงธันวาคม พ.ศ. 2558 กำหนดหน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ นักเรียนและนักศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random

Sampling) ด้วยการจับฉลากเลือกชั้นเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและสาขาวิชาในระดับการอุดมศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด 15,990 คน หาขนาดตัวอย่างของจำนวนประชากรนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6,729 คนและประชากรนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา 9,261 คน จากการเปิดตารางการสุ่มของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 378 และ 383 คน ตามลำดับ สามารถเก็บรวบรวมจำนวนตัวอย่างได้จริง 1,310 คน ประกอบด้วยนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี จำนวน 203 คน ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล จำนวน 141 คนและโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำนวน 217 คน (รวมจำนวนตัวอย่างนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 561 คน) และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวนรวม 749 คน ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 507 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี จำนวน 85 คน วิทยาลัยชุมชนปัตตานี จำนวน 157 คน (รวมจำนวนตัวอย่างนักศึกษาเรียนในระดับอุดมศึกษา จำนวน 749 คน) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

- 1) การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษา
- 2) ความพร้อมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษา และ 3) แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษ

การออกแบบเครื่องมือเป็นข้อคำถามแบบช่วงของการวัดเชิงทัศนคติของลิเคิร์ต แบ่งเป็น 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เพื่อแปลผล กล่าวคือ เห็นด้วยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1 - 1.49$), เห็นด้วยน้อย ($\bar{X} = 1.50 - 2.49$), เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.50 - 3.49$), เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.50 - 4.49$), และเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50 - 5.00$) ตามลำดับ ซึ่งข้อคำถามได้จากการทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและทดสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน มีค่า I.O.C. เท่ากับ 0.91 การนำเครื่องมือที่ได้แก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มี

คุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามหรือสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach Alpha coefficient) เท่ากับ 0.87 ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมและสามารถนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

ผลการวิจัย

1. ด้านคุณลักษณะของนักเรียนและนักศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีอายุเฉลี่ย 23 ปี นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุเฉลี่ย 16.5 ปี และนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีอายุเฉลี่ย 11.5 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานีมากที่สุด จำนวน 908 คน (ร้อยละ 69.31) นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด มีจำนวน 786 คน (ร้อยละ 60.0) และเคยเรียนวิชาเกี่ยวกับอาเซียนศึกษามาก่อน จำนวน 534 คน (ร้อยละ 40.76) มีมากกว่ากำลังเรียนอยู่ จำนวน 349 คน (ร้อยละ 26.64)

2. การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี พบว่าภาพรวมนักเรียนและนักศึกษาในทุกระดับชั้นมีความเห็นด้วยระดับปานกลางต่อความพร้อมของสถาบันการศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{X}_{เฉลี่ยรวม} = 3.15, S.D. = 0.48$) โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้านความพร้อมของสถาบันการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาและระดับปริญญาตรี ($\bar{X}_{มัธยม} = 3.35, S.D. = 0.50, \bar{X}_{ประถม} = 3.28, S.D. = 0.38$ และ $\bar{X}_{ปริญญาตรี} = 3.11, S.D. = 0.52$ ตามลำดับ) แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบัน
การศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

n = 1,310

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน	ระดับ ปริญญาตรี		ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ ประถมศึกษา		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	1. เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน มีความทันสมัย และสอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.10	0.722	3.49	0.661	3.21	0.721	3.15
2. เนื้อหาของหลักสูตร สามารถเพิ่มประสบการณ์ ตรงในการดำเนินชีวิตสู่ประชาคมอาเซียน	3.07	0.755	3.41	0.708	3.34	0.682	3.13	0.74
3. เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน ปรับได้เหมาะสม สอดคล้องกับหลักศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจ	3.04	0.774	3.29	0.704	3.32	0.764	3.11	0.77
4. เนื้อหาของหลักสูตรที่เรียน สามารถนำไป ประยุกต์เพื่อการเรียนรู้ภายนอก สถาบันการศึกษาหรือในประชาคมอาเซียน	3.21	0.798	3.47	0.701	3.37	0.723	3.21	0.75
5. วิธีการสอนของเข้าใจง่าย ทำให้สามารถ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	3.13	0.749	3.41	0.696	3.42	0.716	3.21	0.75
6. วิธีการสอนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	3.14	0.764	3.40	0.714	3.49	0.670	3.26	0.77
7. วิธีการสอน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.18	0.789	3.39	0.698	3.28	0.811	3.20	0.78
8. วิธีการสอนมุ่งสร้างจิตสำนึกและให้ ความสำคัญกับประโยชน์ของผู้อื่นเป็นลำดับแรก	3.18	0.774	3.46	0.740	3.33	0.853	3.23	0.78
9. การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเวลาและตรงตามเนื้อหาของ หลักสูตร	3.09	0.764	3.31	0.794	3.31	0.813	3.13	0.79
10. หลังจากการเรียนในชั้นเรียน สามารถนำไป ปฏิบัติหรือประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้	3.10	0.782	3.33	0.718	3.33	0.740	3.14	0.76
11. หลังจากการเรียนในชั้นเรียน จะมีการ ทบทวนความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	2.96	0.777	3.12	0.781	3.05	0.813	2.97	0.78
12. วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียน มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	2.90	0.846	3.08	0.897	3.14	0.803	2.91	0.84
13. มีการสร้างบรรยากาศสังคมฐานความรู้ และ สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษามีความ สะอาด สวยงามและเป็นระเบียบ	3.06	0.793	3.29	0.759	3.46	0.785	3.12	0.80

ตารางที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบัน
การศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

n = 1,310

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน	ระดับ ปริญญาตรี		ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ ประถมศึกษา		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	14. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาศักยภาพทางภาษาและวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนให้กับกลุ่มประเทศสมาชิก	3.07	0.797	3.25	0.844	3.12	1.005	3.07
15. สถาบันการศึกษาจัดเตรียมบริการ และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา อย่างครบครัน เช่น จุดบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำ สะอาดและสถานที่เหมาะสม เป็นต้น	3.07	0.811	3.36	0.715	3.19	0.924	3.10	0.81
16. สถาบันการศึกษาส่งเสริม และจัดกิจกรรม หรือโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ หลากหลาย และต่อเนื่อง	3.09	0.719	3.30	0.570	2.97	0.881	3.07	0.75
17. สถาบันการศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม / โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่เป็นไปตาม ความต้องการและทางเลือก	3.07	0.740	3.36	0.727	2.96	1.011	3.07	0.79
18. สถาบันการศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม / โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อสร้าง ความสามัคคีและการมีส่วนร่วม	3.11	0.767	3.38	0.708	3.27	0.881	3.16	0.78
19. สถาบันศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนที่มี ความสามารถด้านการจัดการและส่งเสริม การเข้าถึงทรัพยากรในการดำเนินชีวิต	3.17	0.712	3.36	0.727	3.31	0.709	3.20	0.71
20. สถาบันศึกษามุ่งสร้างผู้เรียน ด้วยการ ปลูกจิตสำนึกเพื่อกระบวนการพัฒนาสังคม มากกว่าเศรษฐกิจและวัตถุ	3.20	0.795	3.41	0.723	3.20	0.855	3.20	0.80
21. สถาบันศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนเพื่อเข้าสู่ การเรียนในระดับที่สูงขึ้น มีเป้าหมายการพัฒนา สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพและมีความสุขในชีวิต	3.16	0.780	3.48	0.652	3.55	0.809	3.24	0.78
22. ผู้บริหารสถาบันการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน เข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.15	0.817	3.31	0.844	3.29	0.928	3.17	0.84

ตารางที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบัน
การศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

n = 1,310

การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน	ระดับ ปริญญาตรี		ระดับ มัธยมศึกษา		ระดับ ประถมศึกษา		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	23. ผู้บริหารสถาบันการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในการนำสถาบันการศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.13	0.809	3.29	0.837	3.13	0.958	3.13
24. ผู้บริหารสถาบันการศึกษา มีคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารสถาบันการศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.15	0.847	3.27	0.806	3.42	0.905	3.20	0.86
เฉลี่ยรวม	3.11	0.52	3.35	0.50	3.28	0.38	3.15	0.48
แปลผล	ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}_{\text{ปริญญาตรี}} = 3.11, S.D. = 0.52$)

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}_{\text{มัธยม}} = 3.35, S.D. = 0.50$) เช่นเดียวกับกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}_{\text{ประถม}} = 3.28, S.D. = 0.38$) เช่นเดียวกับกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และมัธยมศึกษา

ในภาพรวมนักเรียนและนักศึกษาในทุกระดับชั้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ($\bar{X}_{\text{เฉลี่ยรวม}} = 3.15, S.D. = 0.48$) นั่นคือในภาพรวมสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีมีความพร้อมในการจัดการศึกษา

สู่ประชาคมอาเซียนในระดับปานกลาง ($\bar{X}_{เฉลี่ยรวม} = 3.14, S.D. = 0.49$) แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

n = 1,310

ประเภทของความพร้อมทางการศึกษา	ความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี							
	ระดับปริญญาตรี		ระดับมัธยมศึกษา		ระดับประถมศึกษา		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. เนื้อหาของหลักสูตร	3.08	0.605	3.42	0.560	3.31	0.443	3.15	0.57
2. วิธีการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้	3.16	0.630	3.39	0.571	3.37	0.460	3.21	0.60
3. การบูรณาการทางวิชาการหลังเรียนของผู้เรียน	3.03	0.674	3.23	0.653	3.19	0.623	3.06	0.66
4. ทรัพยากร เครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม	3.03	0.657	3.24	0.606	3.23	0.557	3.05	0.63
5. กิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.09	0.635	3.35	0.614	3.07	0.691	3.10	0.63
6. การพัฒนาผู้เรียนหรือการพัฒนามนุษย์	3.17	0.633	3.42	0.560	3.35	0.584	3.21	0.60
7. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	3.14	0.731	3.29	0.720	3.28	0.741	3.17	0.73
เฉลี่ยรวม	3.11	0.518	3.34	0.504	3.26	0.394	3.14	0.49
แปลผล	ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 หากพิจารณาตามประเภทความพร้อมในการจัดการศึกษาพบว่าสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี มีความพร้อมมากที่สุดในด้านวิธีการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนามนุษย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X} = 3.21, S.D. = 0.60$) มากกว่าด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.17, S.D. = 0.73$) เนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.15, S.D. = 0.57$) และ

กิจกรรม โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ และมีความพร้อมน้อยกว่าในด้านการบูรณาการทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.66) และทรัพยากร เครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

หากพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่าสถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีความพร้อมด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนหรือการพัฒนามนุษย์และวิธีการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.63, $\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.63) มากกว่าด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.73) และด้านกิจกรรม โครงการและเนื้อหาของหลักสูตรตามลำดับ ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.64, $\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.61)

สถาบันการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีความพร้อมด้านเนื้อหาหลักสูตรและการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนหรือการพัฒนามนุษย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.56) รองลงมาเป็นด้านวิธีการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.57) กิจกรรม โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.61, $\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

สถาบันการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความพร้อมด้านวิธีการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนหรือการพัฒนามนุษย์ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.46, $\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.58) สูงกว่าด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.44) และด้านอื่นๆ

3. ความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานีประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียน ด้านบรรยากาศและสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนและด้านกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังตารางที่ 3 – 4

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี และวิทยาลัยชุมชนปัตตานี

ประเภท การพัฒนา ผู้เรียน	ระดับปริญญาตรี					
	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์		วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี		วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	
	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านเนื้อหาของ หลักสูตรและ วิธีการสอนของ อาจารย์	-วิธีการสอนเดิมดี แล้วแต่ควรเปิด โอกาสให้นักศึกษา ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น	49 (35.77)	-วิธีการสอนเดิมดี แล้ว แต่ควรเปิด โอกาสให้นักศึกษา ได้ร่วมแสดง ความคิดเห็น	12 (22.22)	-ปรับปรุงหลักสูตร เน้นเนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะ	14 (50.0)
	-หลักสูตรควร เพิ่มเติมเนื้อหา เกี่ยวกับอาเซียน ให้มากขึ้น	37 (27.01)	-ปรับปรุงเนื้อหา ของหลักสูตรให้ ง่ายและทันสมัย	12 (22.22)	ภาษาอังกฤษ	
ด้านเนื้อหาของ หลักสูตรและ วิธีการสอนของ อาจารย์ (ต่อ)	-ปรับปรุงเนื้อหา ของหลักสูตรให้ ง่ายและ ทันสมัย	27 (19.70)	-อาจารย์สอนเร็ว ตามไม่ทันและ ไม่เข้าใจบทเรียน	11 (20.37)	-ปรับหลักสูตรเน้น เนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะ	10 (35.71)
	-ปรับปรุงหลักสูตร เน้นเนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ	24 (17.52)	-หลักสูตรควร เพิ่มเติมเนื้อหา เกี่ยวกับอาเซียน ให้มากขึ้น	10 (18.52)	ภาษาอังกฤษ	4
			-ปรับปรุงหลักสูตร เน้นเนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียน	9 (16.67)	-ปรับปรุงเนื้อหา ของหลักสูตร ให้ง่ายและ ทันสมัย	4 (14.29)
	รวม	137 (100.0)	รวม	54 (100.0)	รวม	28 (100.0)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยาลัยสงฆ์
ปัตตานี และวิทยาลัยชุมชนปัตตานี (ต่อ)

ประเภท การพัฒนา ผู้เรียน	ระดับปริญญาตรี					
	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์		วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี		วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	
	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านเนื้อหาของ หลักสูตรและ วิธีการสอนของ อาจารย์ (ต่อ)	-ปรับปรุงเนื้อหา ของหลักสูตรให้ ง่ายและ ทันสมัย	27 (19.70)	-อาจารย์สอนเร็ว ตามไม่ทันและ ไม่เข้าใจบทเรียน	11 (20.37)	-ปรับหลักสูตรเน้น เนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ	10 (35.71)
	-ปรับปรุงหลักสูตร เน้นเนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ	24 (17.52)	-หลักสูตรควร เพิ่มเติมเนื้อหา เกี่ยวกับอาเซียน ให้มากขึ้น	10 (18.52)	ในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ	4 (14.29)
			-ปรับปรุงหลักสูตร เน้นเนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียน	9 (16.67)	-ปรับปรุงเนื้อหา ของหลักสูตร ให้ง่ายและ ทันสมัย	
	รวม	137 (100.0)	รวม	54 (100.0)	รวม	28 (100.0)
ด้านห้องสมุดและ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน	-พัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ของ ห้องสมุดให้ทันสมัย และมีคุณภาพ พอเพียงกับความ ต้องการใช้	66 (53.66)	-จัดบอร์ด ป้าย นิทรรศการ ตกแต่ง ห้องอาเซียน	19 (34.55)	-เพิ่มจำนวน หนังสือเกี่ยวกับ อาเซียน	12 (46.16)
	-เพิ่มจำนวน หนังสือเกี่ยวกับ อาเซียน	32 (26.01)	-เพิ่มจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ให้พอเพียง สามารถรองรับกับ จำนวนนิสิตที่มาใช้ บริการได้	15 (27.27)	-พัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ของ ห้องสมุดให้ ทันสมัยและมี คุณภาพ	7 (26.92)
	-จัดบอร์ด ป้าย นิทรรศการ ตกแต่ง ห้องอาเซียนและ จัดให้มีมุมอาเซียน ศึกษา	25 (20.33)	-เพิ่มจำนวน หนังสือและมุม อาเซียน	15 (27.27)	-ตกแต่งห้องเรียน ให้เข้ากับความเป็น อาเซียน	7 (26.92)
	รวม	123 (100.0)	รวม	52 (100.0)	รวม	26 (100.0)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยฟาหลังกรณิราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์
ปัตตานี และวิทยาลัยชุมชนปัตตานี (ต่อ)

ประเภท การพัฒนา ผู้เรียน	ระดับปริญญาตรี					
	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์		วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี		วิทยาลัยชุมชนปัตตานี	
	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็น ของนักศึกษา	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านบรรยากาศ และสภาวะ แวดล้อมของ สถาบันการศึกษา	-พัฒนาบรรยากาศ และ สภาพแวดล้อม ภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น ให้เป็นธรรมชาติ	79 (71.82)	-บรรยากาศและ สภาพแวดล้อม ดีแล้ว	20 (40.0)	-พัฒนา บรรยากาศและ สภาพแวดล้อม	14 (60.87)
	-ตกแต่งห้อง จัดบอร์ด ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้อาเซียน	31 (28.18)	-ตกแต่งห้องจัด บอร์ดประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้อาเซียน	12 (24.0)	ภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น ให้เป็นธรรมชาติ	9 (39.13)
			-พัฒนา บรรยากาศและ สภาพแวดล้อม ภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น ให้เป็นธรรมชาติ	9 (18.0)	-สร้างบรรยากาศ ให้เข้ากับความเป็น อาเซียน เช่น การจัดบอร์ด นิทรรศการ ให้ความรู้อาเซียน	
			-ปรับปรุงพื้นที่ พักผ่อนและที่ จอดรถ	9 (18.0)		
	รวม	110 (100.0)	รวม	50 (100.0)	รวม	23 (100.0)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์
 ปัตตานี และวิทยาลัยชุมชนปัตตานี (ต่อ)

ด้านผู้บริหารและ บุคลากรฝ่าย สนับสนุน	-สนับสนุนและเข้า มามีส่วนร่วมใน กิจกรรมเกี่ยวกับ อาเซียน -เป็นกันเอง เข้าถึง นักศึกษา และ เปิดรับฟังความ คิดเห็น -มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน ให้มากขึ้น -มีคุณธรรม จริยธรรมในการ บริหารงาน ยึดถือ ความซื่อสัตย์สุจริต	30 (38.96)	-เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรม เกี่ยวกับอาเซียน -เป็นกันเอง เข้าถึง นักศึกษาและ เปิดรับฟังความ คิดเห็น -เพิ่มจำนวน บุคลากรฝ่าย สนับสนุน -เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ด้านอาเซียน เน้นภาษาต่าง ประเทศ -ควรส่งเสริม และ พัฒนาด้านการ เรียนให้มากขึ้น	13 (24.07)	-เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ด้าน อาเซียนเน้น ภาษาต่างประเทศ -เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรม เกี่ยวกับอาเซียน	7 (53.85)
	รวม	77 (100.0)	รวม	54 (100.0)	รวม	13 (100.0)

(ร้อยละ 22.22) สำหรับนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนปัตตานี เสนอว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรเน้นเนื้อหาด้านภาษาต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 50.0)

2) การพัฒนาห้องสมุดและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดให้ทันสมัย และมีคุณภาพ พอเพียงกับความต้องการ (ร้อยละ 53.66) นักศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี เสนอว่า ควรจัดบอร์ด ป้ายนิทรรศการ และตกแต่งห้องเกี่ยวกับอาเซียน (ร้อยละ 34.55) สำหรับนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนปัตตานี เสนอว่า ควรเพิ่มจำนวนหนังสือเกี่ยวกับอาเซียน (ร้อยละ 46.16)

3) การพัฒนาบรรยากาศ และสภาวะแวดล้อม นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และวิทยาลัย ชุมชนปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น ให้เป็นธรรมชาติ (ร้อยละ 71.82 และ 60.87 ตามลำดับ) สำหรับนักศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี มีความคิดเห็นว่าบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเดิมคืออยู่แล้ว (ร้อยละ 40.0)

4) การพัฒนาผู้บริหารสถาบันการศึกษาและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถาบันการศึกษาและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนควรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน (ร้อยละ 38.96) นักศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานีมีความคิดเห็นว่า ควรให้ความเป็นกันเองมากกว่านี้ เข้าใจ และรับฟังความคิดเห็น (ร้อยละ 22.22) สำหรับนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนปัตตานี มีความคิดเห็นว่าควรได้รับการเพิ่มพูนทักษะความรู้และภาษาอาเซียน (ร้อยละ 53.85)

5) การพัฒนากิจกรรมและโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน นักศึกษาทั้งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี และวิทยาลัยชุมชนปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นร่วมกันว่า ควรเพิ่มกิจกรรมอาเซียนให้มากขึ้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (ร้อยละ 63.08, 50.98 และ 100.0 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ

ประเภทของการพัฒนาผู้เรียน	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษา			
	โรงเรียนอนุบาลปัตตานี		โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล		โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	
	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและวิธีการสอนของครู	-ต้องการให้สอนเป็นภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ	33 (40.24)	-ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้ง่ายทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน	12 (38.50)	-ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย หลากหลาย และน่าสนใจ	28 (27.72)
	-ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย หลากหลาย และน่าสนใจ	21 (25.61)	-วิธีการสอนเดิมของครูดีอยู่แล้ว	11 (34.38)	-ต้องการให้สอนเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ	25 (24.75)
	-หลักสูตรควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนให้มากขึ้น	16 (19.51)	-ปรับปรุงหลักสูตรเน้นเนื้อหาด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ	9 (28.13)	-ควรเน้นการปฏิบัติมากกว่าเน้นการสอนทฤษฎี	24 (23.76)
	-สอดแทรกกิจกรรมในการเรียน ให้นักเรียนได้แสดงออกมากขึ้น	12 (14.63)			-วิธีการสอนเดิมของครูดีอยู่แล้ว สนุก และไม่น่าเบื่อ	24 (23.76)
	รวม	82 (100.0)	รวม	32 (100.0)	รวม	101 (100.0)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนอนุบาล
 บัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ (ต่อ)

ประเภทของ การพัฒนา ผู้เรียน	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษา			
	โรงเรียนอนุบาลบัตตานี		โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล		โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	
	ความคิดเห็นของ นักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของ นักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของ นักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ภายใน ห้องเรียน	-เพิ่มจำนวนหนังสือ เกี่ยวกับอาเซียน	17 (21.79)	-พัฒนาวัสดุอุปกรณ์ ของห้องสมุดให้	7 (28.0)	-พัฒนาห้องสมุด วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ให้	42 (35.0)
	-ต้องการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ	15 (19.23)	-ทันสมัย มีคุณภาพ		-ทันสมัย	
	-พัฒนาห้องสมุด วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ให้	15 (19.23)	-ควรจัดห้องสมุดให้ เป็นห้องสมุดอาเซียน หรือจัดให้มีมุม	6 (24.0)	-มีเครื่องปรับอากาศ ในห้องสมุดและ ห้องเรียน พร้อม	29 (24.17)
	ทันสมัย และมี อินเตอร์เน็ต		อาเซียนศึกษา		อุปกรณ์ต่างๆ	
	-จัดบอร์ด ป้าย	14 (17.95)	-เพิ่มจำนวนหนังสือ เกี่ยวกับอาเซียน	5 (20.0)	-จัดหาโต๊ะ เก้าอี้	18 (15.0)
	-นิทรรศการให้ความรู้		-ห้องสมุดควรเปิดให้	4 (16.0)	สำหรับอ่านหนังสือที่มี	
	-จัดเน็ตบัสส่วนตัวให้ นักเรียนและเพิ่มจำนวน	10 (12.82)	นักเรียนเข้าไปใช้		คุณภาพ นั่งสบายและ	
	คอมพิวเตอร์		บริการได้อย่างสะดวก		ให้พอเพียง	
	-จัดมุมอาเซียนใน ห้องสมุด	7 (8.97)	ตามความต้องการ		-เพิ่มจำนวนหนังสือ เกี่ยวกับอาเซียนและ	14 (11.67)
			-เพิ่มจำนวนวัสดุ อุปกรณ์สามารถ	3 (12.0)	ภาษาอังกฤษ	
		รองรับกับจำนวน นักเรียนที่มาใช้บริการ		-มีบริการอินเตอร์เน็ต	10 (8.33)	
				-ภายในห้องสมุดและ ห้องเรียนจัดบอร์ด	7 (5.83)	
				นิทรรศการอาเซียน		
	รวม	78 (100.0)	รวม	25 (100.0)	รวม	120 (100.0)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ (ต่อ)

ประเภทของการพัฒนาผู้เรียน	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษา			
	โรงเรียนอนุบาลปัตตานี		โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล		โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	
	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านบรรยากาศและสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษา	-ให้โรงเรียนปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น	46 (51.68)	-พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ	9 (52.94)	-พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ	57 (62.63)
	-ปรับสภาพแวดล้อมให้สะอาด เป็นระเบียบ	23 (25.84)	-ตกแต่งห้องเรียนจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านอาเซียน	8 (47.06)	-ควรตกแต่งห้องจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านอาเซียน	23 (25.27)
	-พัฒนาภูมิทัศน์ให้สวยงาม เข้ากับความ เป็นอาเซียน	20 (22.47)				8 (8.79)
						3 (3.30)
	รวม	89 (100.0)	รวม	17 (100.0)	รวม	91 (100.0)
ด้านผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน	-ผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นมิตรกับนักเรียน	27 (54.0)	-พัฒนา เพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านอาเซียนของผู้บริหาร และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน	6 (40.0)	-พัฒนา เพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านอาเซียนของผู้บริหาร และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน	35 (47.30)
	-ผู้บริหารและบุคลากรควรมีความรู้ด้านอาเซียน	17 (34.0)	-เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น	5 (33.33)	-เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น	21 (28.38)
	-ผู้บริหารและบุคลากรควรมีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	6 (12.0)	-ให้ความสำคัญกับอาเซียนมากขึ้น	4 (26.67)	-ให้ผู้บริหารใส่ใจ ใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้น	18 (24.32)
	รวม	50 (100.0)	รวม	15 (100.0)	รวม	74 (100.0)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ (ต่อ)

ประเภทของการพัฒนาผู้เรียน	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษา			
	โรงเรียนอนุบาลปัตตานี		โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล		โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	
	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)	ความคิดเห็นของนักเรียน	จำนวน (ร้อยละ)
ด้านกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	-เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น	60 (75.95)	-เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น	18 (69.23)	-เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น	59 (56.19)
	-ต้องการกิจกรรมการแลกเปลี่ยนนักเรียนหรือทัศนศึกษาต่างประเทศ	12 (15.19)	-พัฒนากิจกรรมให้มีความสนุกสนานมากขึ้น	5 (19.23)	-ต้องการกิจกรรมการแลกเปลี่ยนนักเรียนหรือทัศนศึกษาต่างประเทศ	32 (30.48)
	-พัฒนากิจกรรมให้มีความสนุกสนานมากขึ้น	7 (8.86)	-ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่างๆ	3 (11.53)	-ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่างๆ	7 (6.67)
					-พัฒนากิจกรรมให้มีความสนุกสนานมากขึ้น	7 (6.67)
	รวม	79 (100.0)	รวม	26 (100.0)	รวม	105 (100.0)

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ พบว่า

1) การพัฒนาเนื้อหาหลักสูตร และวิธีการสอนของครู นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ต้องการให้สอนเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 40.24) นักเรียนโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล มีความคิดเห็นว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้ง่าย ทันสมัยและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน (ร้อยละ 38.50) สำหรับนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ เสนอว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย หลากหลาย และน่าสนใจ (ร้อยละ 27.72)

2) การพัฒนาห้องสมุด และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียน นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มจำนวนหนังสือเกี่ยวกับอาเซียน (ร้อยละ 21.79) นักเรียนโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล เสนอว่า ควรพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดให้ทันสมัย และมีคุณภาพ (ร้อยละ 28.0) สำหรับนักเรียนของ

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ เสนอว่า ควรพัฒนาห้องสมุดและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัยขึ้น (ร้อยละ 35.0)

3) การพัฒนาบรรยากาศและสภาวะแวดล้อม นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการให้โรงเรียนปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 51.68) นักเรียนโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูลและโรงเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ เสนอว่า ควรพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น ให้เป็นธรรมชาติ (ร้อยละ 52.94 และ 62.63 ตามลำดับ)

4) การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการบริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นมิตรกับนักเรียน (ร้อยละ 54.0) นักเรียนโรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูลและโรงเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ เสนอว่า ควรเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านอาเซียนของผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน (ร้อยละ 40.0 และ 47.30 ตามลำดับ)

5) การพัฒนากิจกรรม หรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูลและโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนให้มากขึ้น (ร้อยละ 75.95, 69.23 และ 56.19 ตามลำดับ)

4. การพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษา
ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ประเภทของ การพัฒนาผู้เรียน	แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนแยกตามระดับการศึกษา		
	การศึกษาขั้นพื้นฐาน		การอุดมศึกษา
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี
ด้านเนื้อหาของ หลักสูตรและวิธี การสอน	ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร ให้ง่าย ทันสมัย และ สอดคล้องกับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน สอดแทรก กิจกรรมในเนื้อหา ให้นักเรียนได้แสดงออก มีส่วนร่วมในการเรียน มากขึ้นและมีการเรียน การสอนเป็น ภาษาต่างประเทศ	ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ ง่าย ทันสมัยและสอดคล้อง กับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน มุ่งเน้น ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ	ควรปรับปรุงหลักสูตรเน้น เนื้อหาด้าน ภาษาต่างประเทศในกลุ่ม อาเซียนให้ง่าย ทันสมัย และสอดคล้องกับการ ดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และการเรียนการสอนควร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ แสดงความคิดเห็นมากขึ้น
ด้านห้องสมุด และ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ภายในห้องเรียน	พัฒนาห้องสมุด วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัย และมีคุณภาพ เช่น เพิ่มจำนวนหนังสือ เกี่ยวกับอาเซียน มีมุม อาเซียน บอร์ด ป้าย นิทรรศการ และ อินเทอร์เน็ต	พัฒนาห้องสมุด วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพ และพอเพียง เช่น เพิ่มจำนวนหนังสือ เกี่ยวกับอาเซียน มีมุม อาเซียน บอร์ด ป้าย นิทรรศการและอินเทอร์เน็ต	พัฒนาห้องสมุด วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพและพอเพียง เช่น เพิ่มจำนวนหนังสือ เกี่ยวกับอาเซียน มีมุม อาเซียน ตกแต่งห้อง อาเซียน บอร์ดและป้าย นิทรรศการ
ด้านบรรยากาศและ สภาวะแวดล้อมของ สถาบันการศึกษา	พัฒนาบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมภายใน ให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ เช่น การ ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น	พัฒนาบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมภายใน ให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น เป็นธรรมชาติ เช่น การ ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น ตกแต่ง ห้องเรียนและบอร์ดความรู้ เกี่ยวกับอาเซียน	พัฒนาบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมภายในให้ สะอาด สวยงาม ร่มรื่นให้ เป็นธรรมชาติ เช่น เพิ่มที่ พักผ่อน และที่จอดรถมาก ขึ้น ตกแต่งห้องเรียน บอร์ด

ตารางที่ 5 แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ประเภทของ การพัฒนาผู้เรียน	แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนแยกตามระดับการศึกษา		
	การศึกษาขั้นพื้นฐาน		การอุดมศึกษา
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี
ด้านผู้บริหาร และบุคลากรฝ่าย สนับสนุน	พัฒนาทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับอาเซียนและ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นมิตรกับนักเรียน	พัฒนาทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับอาเซียน และ ให้ความสำคัญกับอาเซียน มากขึ้น	พัฒนาทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับอาเซียน ให้ความ สำคัญ และเข้าร่วม กิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน มีคุณธรรมจริยธรรม
ด้านกิจกรรมและ โครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคม อาเซียน	เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับ อาเซียน และมีความ สนุกสนาน มีกิจกรรมการ แลกเปลี่ยนนักเรียนและ ทัศนศึกษาต่างประเทศ	เพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน และมีความสนุกสนาน มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยน นักเรียนและทัศนศึกษา ต่างประเทศ	ส่งเสริมกิจกรรมที่เน้น การแสดงออก และความคิด สร้างสรรค์ มีกิจกรรม อาเซียนที่ต่อเนื่อง และ ทัศนศึกษาออกสถานที่ เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและวิธีการสอนควรปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ง่าย ทันสมัยและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน มุ่งเน้นภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ 2) ด้านห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียนควรพัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพ และพอเพียง 3) ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาควรพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นเป็นธรรมชาติ 4) ด้านผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนควรพัฒนาทักษะ มีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน และ 5) ด้านกิจกรรมและโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนควรเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนมากขึ้น

สำหรับแนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาของหลักสูตรและวิธีการสอนควรปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศในกลุ่มอาเซียนให้ง่าย ทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) ด้านห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียนควรพัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัยมีคุณภาพและพอเพียง 3) ด้านบรรยากาศและสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษาควรพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นให้เป็นธรรมชาติ 4) ด้านผู้บริหารและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนควรพัฒนาทักษะ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ให้มีความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน มีคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ด้านกิจกรรมและโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนควรส่งเสริมกิจกรรมที่เน้นการแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ มีกิจกรรมอาเซียนที่ต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

1. นักเรียนและนักศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภักษรจิรา พรหมสุวิชา (2557) พบว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี มีความพร้อมมากที่สุดด้านวิธีการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนหรือพัฒนามนุษย์มากกว่าด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรม โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ตามลำดับ และมีความพร้อมน้อยกว่าในด้านการบูรณาการทางวิชาการของผู้เรียนและทรัพยากร เครือข่ายความร่วมมือและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ ศุภักษรจิรา พรหมสุวิชา (2557) เรียงลำดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกฎระเบียบต่างๆ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับและเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ 1) วิชาการ ควรพัฒนาหลักสูตรให้รองรับประชาคมอาเซียนและแสดงถึงอัตลักษณ์ของความเป็นคนไทย 2) บุคลากร ควรมีโครงการแลกเปลี่ยน หมุนเวียนอาจารย์ และสนับสนุนให้บุคลากรสื่อสารกับนิสิตต่างชาติได้ 3) งบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงความจำเป็นเร่งด่วน และตอบสนองต่อแผนยุทธศาสตร์ของคณะ 4) กฎระเบียบต่างๆ ควรปรับปรุงระบบการรับนิสิตให้เป็นระบบออนไลน์ 5) อาคาร สถานที่ ควรจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา เพิ่มอาหารนานาชาติและจุดเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต และ 6) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ควรจัดตั้งศูนย์สำหรับให้บริการและดูแลให้คำปรึกษาแก่นิสิตต่างชาติโดยเฉพาะ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาต่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านห้องสมุด และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ภายในห้องเรียน ด้านบรรยากาศและสภาวะแวดล้อมของสถาบันการศึกษา ด้านผู้บริหารสถาบันการศึกษาและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนและด้านกิจกรรม หรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนกล่าวคือ

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ พัฒนาวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดให้ทันสมัยและมีคุณภาพ เพิ่มจำนวนหนังสือ จดบอर्ड ป้ายนิทรรศการ และตกแต่งห้องเกี่ยวกับอาเซียน พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่วมรณรงค์ให้เป็นธรรมชาติ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน มีความเป็นกันเอง เข้าใจ และรับฟังความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ได้รับการเพิ่มพูนทักษะความรู้และภาษาอาเซียน ควรเพิ่มกิจกรรมอาเซียนให้มากขึ้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

สถาบันการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดการสอนเป็นภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้ง่าย ทันสมัย หลากหลายและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน พัฒนาวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดให้ทันสมัย และมีคุณภาพ เพิ่มจำนวนหนังสือเกี่ยวกับอาเซียน พัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นให้เป็นธรรมชาติ ผู้บริหารควรมีมนุษยสัมพันธ์ และเป็นมิตรกับนักเรียนและเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านอาเซียนและเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนให้มากขึ้น

จากการเปรียบเทียบการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนดังกล่าว เป็นในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์ (2557) กล่าวคือ การเข้าสู่ประชาคมนั้น ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้ภาษาที่สอง ภาษาเพื่อนบ้าน ครูต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอน ส่งเสริมด้านภาษา และหลักสูตรแกนกลางมาตรฐานควรมาจากกระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ

3. แนวทางการพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนของสถาบันการศึกษา ในอำเภอเมืองปัตตานี ได้แก่ 1) ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรด้านภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มอาเซียนให้ง่าย ทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) พัฒนาห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัย มีคุณภาพและพอเพียง 3) พัฒนাবรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่นให้เป็นธรรมชาติ 4) มีคุณธรรม จริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ พัฒนาทักษะ ความรู้ ให้ความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน และ 5) ส่งเสริมกิจกรรมที่เน้นการแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์และ มีกิจกรรมอาเซียนอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ศักดิ์ สุขพิทักษ์ (2555) กำหนดกลยุทธ์การบริหารคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบของผู้บริหาร 2) การมีส่วนร่วม 3) การจัดสรรทรัพยากร 4) การควบคุมกระบวนการทำงาน และ 5) การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน อีกทั้งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของ ขวัญทิพย์ ชินเศรษฐวงศ์ (2557) กล่าวคือกระทรวงศึกษาธิการต้องกระจายอำนาจการบริหาร จัดสรรงบประมาณ

ให้เหมาะสม ติดตามประเมินความคุ้มค่าและความสำเร็จของการใช้จ่ายและกำหนด ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพครู 3) เร่งรัดการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานในทุกรูปแบบ ทุกระดับเพื่อยกมาตรฐานสู่อาเซียน 4) ส่งเสริมการพัฒนา หลักสูตรและจัดการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกระดับ 5) ส่งเสริมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา และ 6) ส่งเสริมการบริหารจัดการงบประมาณทุกรูปแบบ โดยมุ่งเน้น ผลงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายการพัฒนามนุษย์ สู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวคือ เป็นแม่ข่ายในการพัฒนามนุษย์ กำหนดให้ “การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์” เป็นวาระแห่งชาติและกำหนดเป้าหมาย การพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืนในยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อพัฒนาสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและแนวคิดประเทศไทยยุค 4.0 เพื่อการปรับสมดุล การพัฒนาการศึกษาสู่ความยั่งยืนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวทาง ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำแผนสู่การปฏิบัติ ควบคุมและประเมินผล การดำเนินงานของสถาบันการศึกษาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ลดต้นทุน ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาสู่ระดับสากล มุ่งเน้นการพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาต่างสถาบันการศึกษาอย่างสมานฉันท์ เท่าเทียม โปร่งใส และเป็นธรรม

สถาบันการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ควรมุ่งพัฒนานักเรียนด้วยการประยุกต์ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมความรู้คุณธรรมนำสู่

การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเทียบเท่ามาตรฐานอาเซียนและสากล โดยปรับปรุงเนื้อหา และหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

สถาบันการศึกษาในระดับการอุดมศึกษา ควรมุ่งพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ พัฒนาศักยภาพให้มีสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการ มีจิตอาสา และมีความคิดสร้างสรรค์ในงานพัฒนาสังคมและมีคุณธรรมจริยธรรม

ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นครูผู้เมตตา ควรพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนามนุษย์เชิงบูรณาการอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง สร้างกระบวนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) พัฒนาศักยภาพสมรรถนะและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนามนุษย์ที่ยั่งยืน มุ่งเน้นการพัฒนาองค์การชุมชน และวิสาหกิจชุมชน
2. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้และการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนตาดีกาและสถาบันปอเนาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาสถานศึกษาในอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี” ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้จากกองทุนวิจัย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี รหัสโครงการวิจัย HUM570702S ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญฤทัย ชินเศรษฐวงศ์. (2557). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการศึกษาระดับพื้นฐานสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสารฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*. ปีที่ 7(2). 140 – 154.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติ. *เสวนาโต๊ะกลม: ศาสนากับการพัฒนาคนและชุมชน*, ออนไลน์. สืบค้นวันที่ 25 เมษายน 2559. <http://jpthai.org>.
- พงษ์ศักดิ์ สุขพิทักษ์. (2555). กลยุทธ์การบริหารคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. *วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ปีที่ 4 (1), 173 - 191.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2550). *จะอยู่อย่างเป็นเหยื่อหรือขึ้นเหนือเอาเขา*. มปท.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2553). *วิกฤตการศึกษา: ทางออกที่รอการแก้ไข*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2556). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). วิสัยทัศน์ด้านทรัพยากรมนุษย์ ปี 2010. *วารสารบริหารคน* (17 กันยายน – พฤศจิกายน). 41 - 48.
- ศุภักรจิรา พรหมสุวิชา (2557) การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. ปีที่ 10(1), 137 - 150.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี*. ฉบับที่ 2 (2551 – 2565). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552) *ปรัชญาอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการอุดมศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2557). *สรุปภาพรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ*. เอกสารอัดสำเนา. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มแผนงาน สำนักแผนงานและวิเทศสัมพันธ์.
- สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ. (2550). *รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550*. กรุงเทพฯ: คีน พับลิชชิ่ง (ประเทศไทย).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *การบรรยายทางวิชาการ เพื่อสร้างความรู้ต่อนักเรื่องการค้าสู่ประชาคมอาเซียน*. กลุ่มยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2549). *สังคมวิทยาองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรัศธรรม พรหมมะ. (ม.ป.ป.). *แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน วิชา PS 707 แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.